

VUOSIEN 1914-1918 SOTASENSUURIA .

Sensuurin käynnisti Venäjällä 2.8.14 annettu asetus sotasensuurista. Asetuksen vaikutus näkyi heti Suomessa. Ulkomaille menevä posti määrättiin 5.8.14 lähettämään Tornion kautta Ruotsiin. Venäjälle ja muutamaa muuhun maahan menevä posti käskettiin osoittamaan Pietariin. Tornion posti sai 8.8.14 käskyn pysäyttää Ruotsiin menevän postin sensurointia varten. Sensuuri alkoi kangerrellen. Ruuhkan purettiin lähettämällä kaikki kerralla Ruotsiin. Tornion kokemuksia käytettiin sensuurin käynnistämässä muualla maassa. Sen käynnisti erityinen Suomen sotasensuurikomitea ensin Helsingissä ja sitten läänien pääkaupungeissa. Lisäksi perustettiin paikalliset sensuurit Raumalle ja Poriin. Sensuurin toiminta-aika näkyy alhaalla kunkin alueen yhteydessä.

Alussa sensuroitavat lähetykset avattiin, sensuroitiin ja suljettiin sensuuriliuskoilla. Toiminnan vakiintuessa tulivat yleiset sensuurileimat ja sensorien henkilökohtaiset nimi tai numeroleimat. Kaikki nimet kirjoitettiin venäjäksi. Määräykset sensuurin alaisista lähetyksistä ja sensurointipaikoista muuttuivat tiheään. Sensurointi tapahtui osoitepaikan sensuurissa. Kaksinkertainen sensuuri määrättiin voimaan syyslokakuussa 1916. Sensuuri valvoi ja esti sotatoimien ja hallinnon kannalta vaarallisten tietojen leviämistä. Tarkastukseen joutui ulkomaanposti, arvoposti, rahaliikenne, kaikki rintamalta saapuva ja lähtevä sekä summittain mikä tahansa lähetys.

Esitän sensuurialueittain otteita sensuurileimoista, liuskoista ja merkinnöistä. Sensuurikohteitten numerointi on Teuvo Termonen-Jorma Keturi kirjojen mukainen. Kokoelman uudet leimat, aikaisimmat ja myöhäisimmät päiväykset on viety v. 2004 sensuurileimojen leimatutkimustiedostoon. Kokoelmassa nämä ovat alleviivattuna. Postimaksut olivat kotimaassa; kirje 25 p, postikortti 10 p. ja painotuote 5 p. Paketti ½ kg 40 p. ja seuraavat ½ kg 20 p. Kirjaus 25 p.

Ulkomaat, kirje 10 kop. postikortti 4 kop. ja painotuote 2 kop. Kirjaus 10 kop.

Postisensuurin lisäksi toimi erillinen lennätinsensuuri Helsingissä, Viipurissa ja Tampereella. Kokoelman lopussa on sähkösanomia lennätinsensuurin merkinnöin.

Nimilehti		1
Tornio	15.08.14 - 28.04.18	7
Helsinki	08.09.14 - 28.04.18	18
Viipuri	02.10.14 - 26.11.17	8
Turku	13.10.14 - 26.11.17	4
Tampere	13.10.14 - 20.03.17	11
Kuopio	13.10.14 - 20.03.17	6
Vaasa	13.10.14 - 26.04.17	5
Oulu	13.10.14 - 20.03.17	5
Rauma	24.10.14 - 20.03.17	1
Pori	14.11.14 - 19.03.17	6
Lennätinsensuuri		<u>8</u>
Yhteensä		80

TORNIO

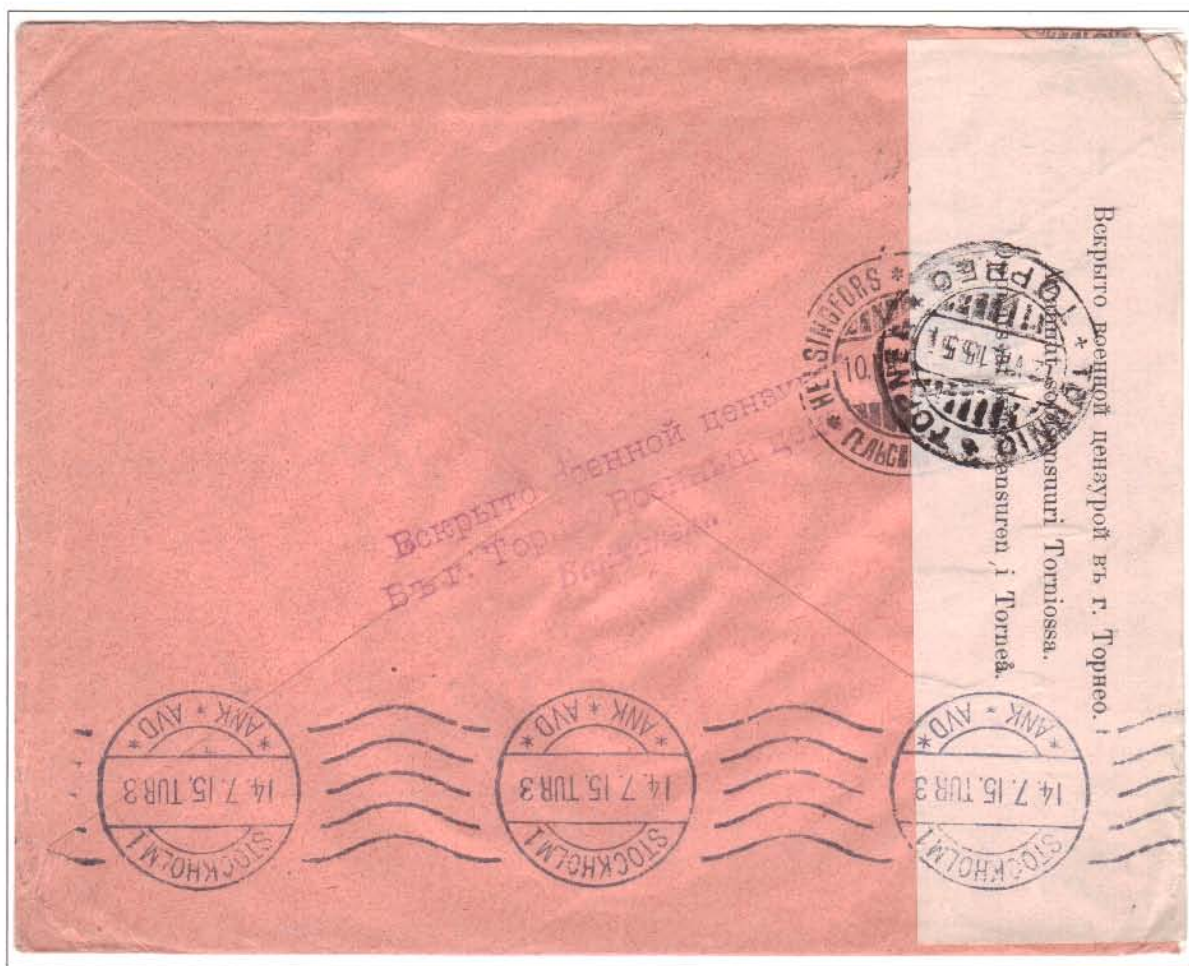

Ei sensuurileimaa. Liuska n:o 12 a, hammastus kahdelta sivulta. Käytössä 18.10.14 - 2.12.14.
Helsingfors 29.10.14 – Tornion sensuuri - Tornio 1.11.14 - Stockholm 1 4.11.14.

Kopio etusivusta
Asiakirjoja -250 g, maksu 10 kop. ja kirjaus 10 kop.

TORNIO

Leima n:o 1/leimasin 15, Vanhanen. Sensorin h-koht.leima . Käytössä 28.4.15 - 27.7.15.

Liuska n:o 23, valkoinen paperi. Käytössä 6.5.15 - 17.3.17.

Sockenbacka 10.7.15 – H:fors 10.7.15 - sensuuri - Tornio 12.7.15 - Stockholm 14.7.15.

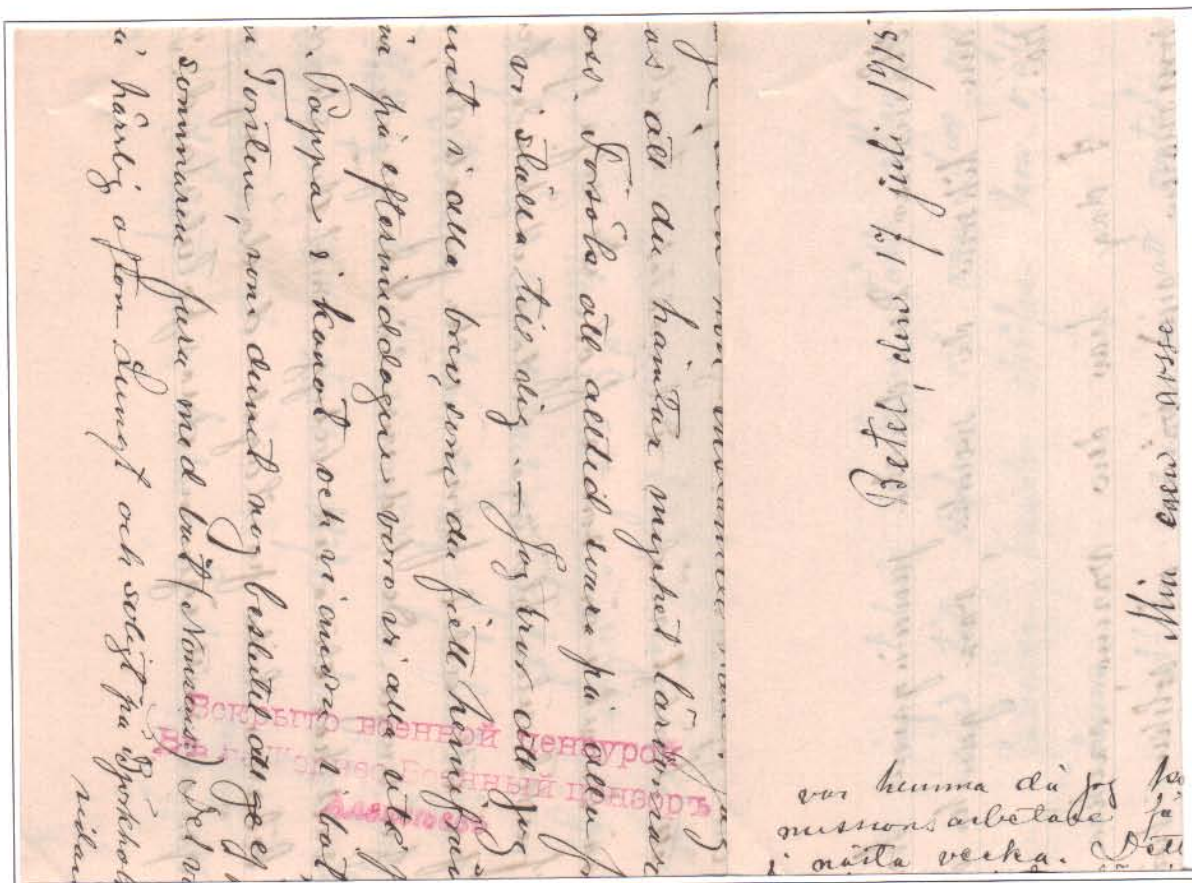
Leima n:o 2/leimasin 3, Hagelberg. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 26.1.16 - 3.7.16.

Åbo –.8.16 - Tornion sensuuri - Tornio 21.8.16.

TORNIO

Leima n:o 1/leimasin 2, Ahtola. Sensorin h-koht.leima . Käytössä 29.8.15 - 27.1.16.
Liuska n:o 23, valkoinen paperi. Käytössä 6.5.15 - 17.3.17.
Helsingfors 30.11.15 – Tornion sensuuri - London.

Leima n:o 1/leimasin 4, Aleksejev. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 17.5.15 - 20.6.15.
Kirje Ruotsista, ei kuorta. Päiväys Betel 17.7.1915- Tornion sensuuri .

Post Card — Postkarte — Carte postale

Johan G.H.

I am glad you wrote me.

*Sincerely,
Johan G.H.*

Mr. Henry Frostell,
1203 Washington ave.,
Minneapolis Minn.,
America.

PRINTED IN GERMANY.

UNION POSTALE UNIVERSELLE.
CARTE POSTALE.
SUOMI. FINLAND.

Просматр.
Въ Г. Торне. Весенний Центр.
Яльвискен

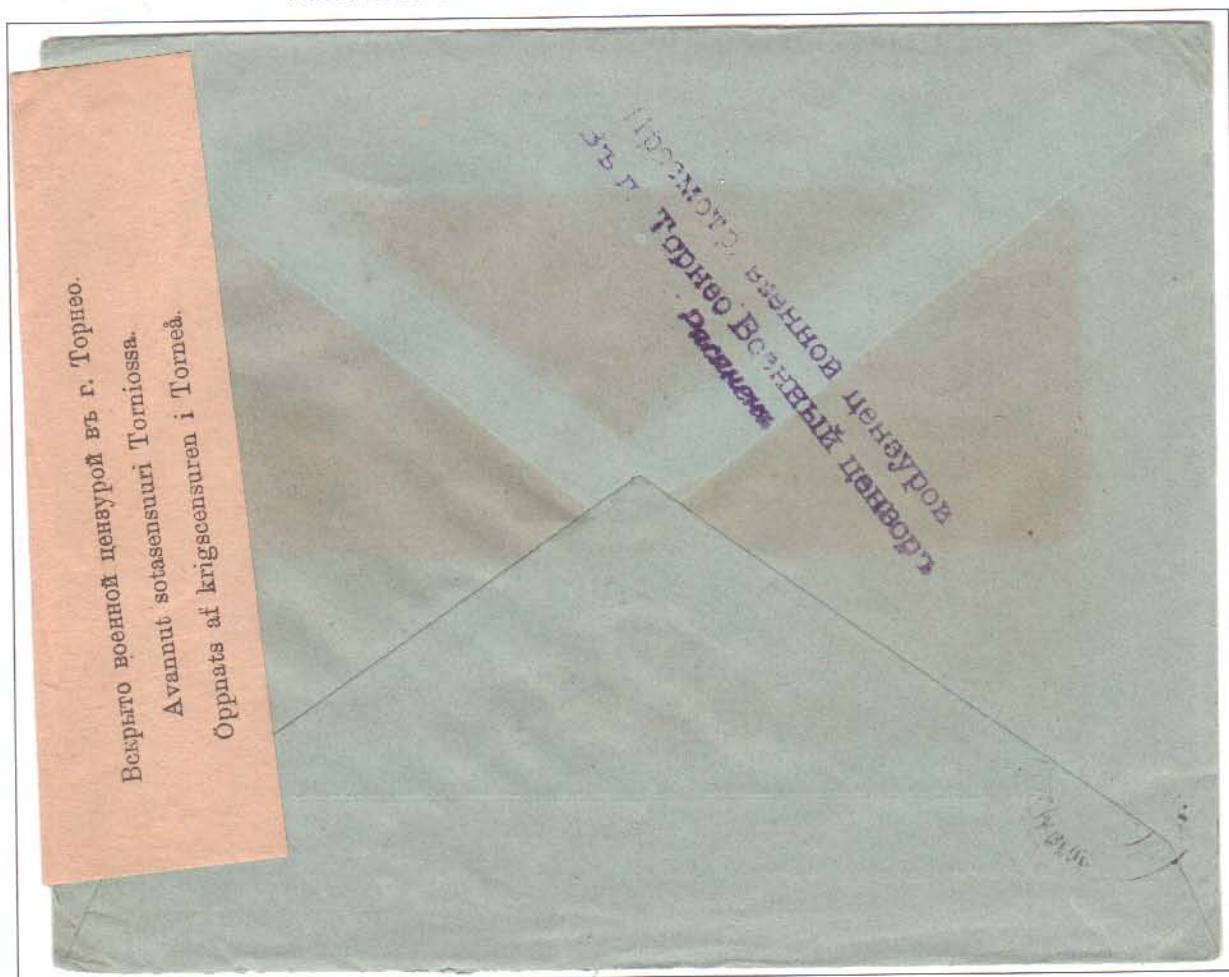
Mr James Byrne.
"Weymouth"
Weymouth Road
Weymouth.
England.

Leima n:o 2/leimasin 8, Järvinen. Sensorin h-koht.leima.
Käytössä 2.1.16 - 18.7.16.
Huutokoski 3.3.16 - Tornion sensuuri - Keigate.

TORNIO

Leima n:o 2/leimasin 11, U. Reiter. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 23.6.16 - 30.6.16.
Nikolaistad 5.2.16 - Tornion sensuuri - Tornio 7.2.16.

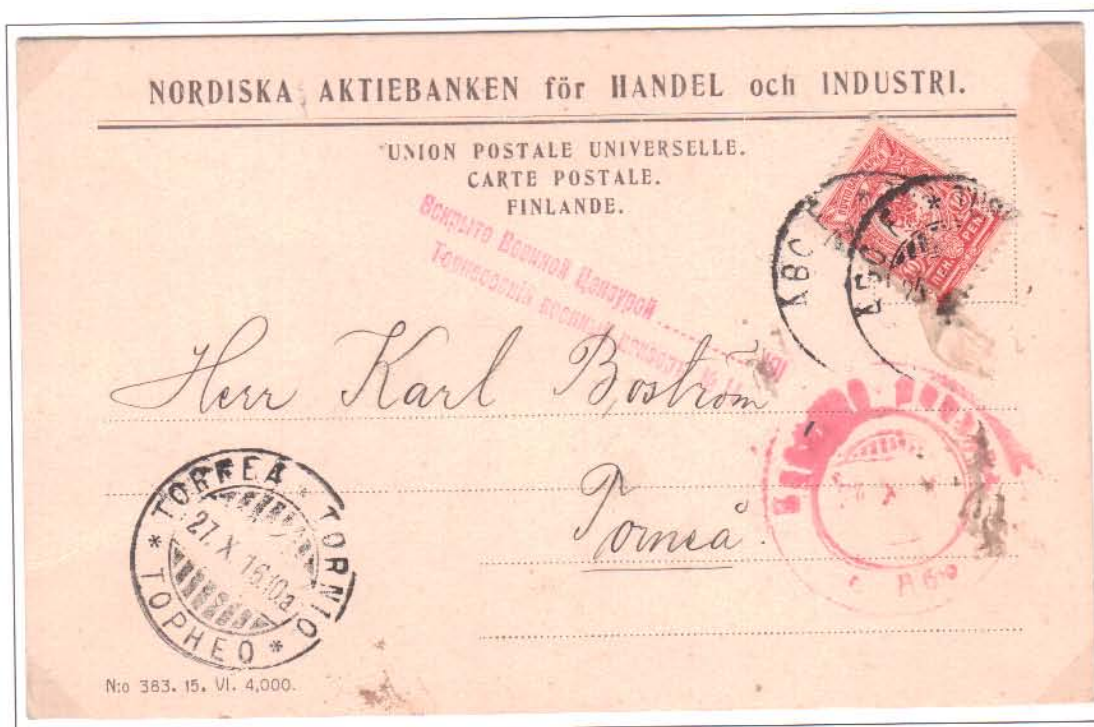

Leima n:o 2/leimasin 14, Räsänen. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 24.12.15 - 15.4.16.
Liuska n:o 23, vaalean ruskea paperi. Käytössä 7.8.15 - 11.3.17.
Helsingfors 9.6.16 - Tornion sensuuri - ei Ruotsin saapumisleimaa.

TORNIO

Leima n:o 7/leimasin 5. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 5.9.16 - 12.3.17.
 Liuska n:o 23, valkoinen paperi. Käytössä 6.5.15 - 17.3.17.
 Tornio 21.4.17 - Tornion sensuuri - Stockholm 24.4.17

Leima n:o 7/leimasin 11. Sensorin h-koht.leima. Käytössä 8.10.16-7.3.17.
 Kaksoissensuuri alkoi Turussa 14.10.16. Turun sensuurileima n:o 12, keskiosa siirtynyt. Yleinen sensuurileima. Käytössä 12.8.16-20.12.16.
 Åbo F. 25.-.-. Turun sensuuri 2-.10.16 -Tornion sensuuri - Tornio 27.10.16.

HELSINKI

432 Действующей армии
 Фридрих
 мр. Мбо
 в. Ансакородина
 в. Гарбу Добродюшину
 Белемберю
 в. Искотская 8.

Ei sensuurileimaa. Liuska A tyyppi I, valkoinen. Käytössä 5.9.14- -2.15.
 Toimivasta armeijasta, leima 2. Jalkaväki Divisioona - Helsingfors 6.10.14 – Åbo.

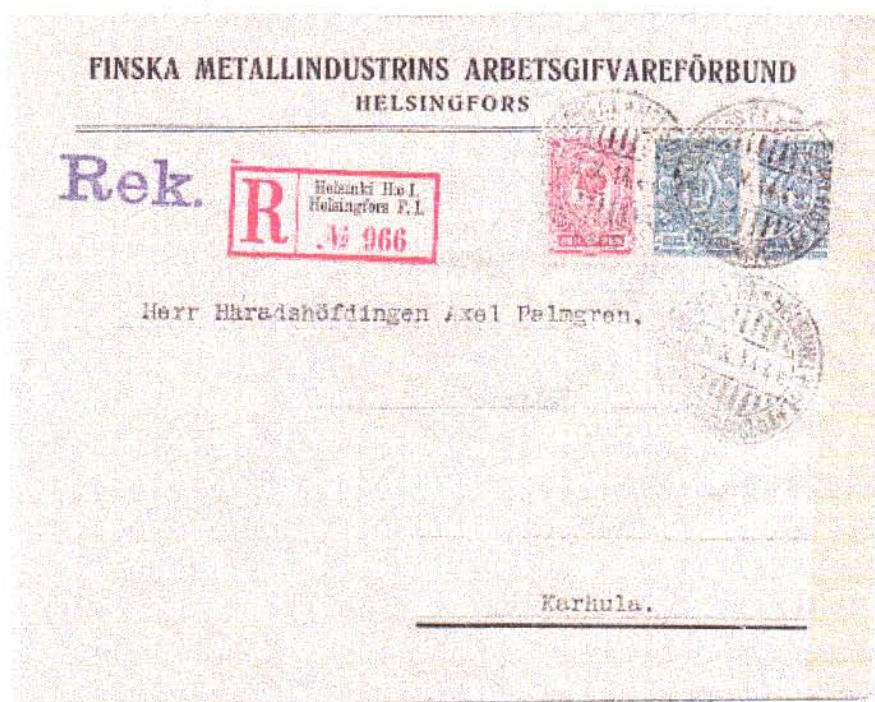

.Sensorin nimikirjainleimasin n:o 1, musta. Käytössä 25.10.14-3.11.14.
 Liuska A tyyppi III, sininen. Käytössä 20.10.14-8.11.14.
 Turku 24.10.14 - Helsingin sensuuri -Helsingfors 26.10.14.

VIIPURI

Ei sensuurileimaa. Liuska A tyyppi I, keltainen. Käytössä 12.10.14 - 19.10.16.
Helsingfors F.I. 5.10.14 - Viipurin sensuuri+ Wiborg 6.10.14, leima liuskan alla -
Karhula 8.10.14.

.Kopio etusivusta. Postimaksu:
Kirje -15 g 25 p. ja kirjausmaksu 25 p. Yhteensä 50 penniä.

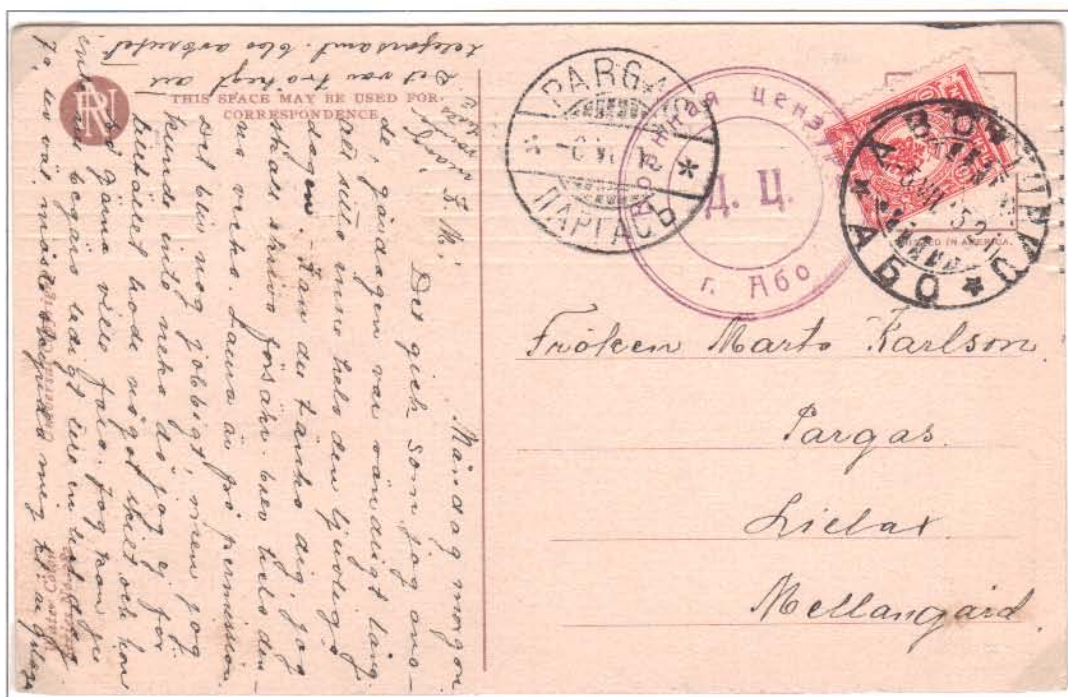
TURKU

Leima n:o 1/leimasin 2, yleinen sensuurileima. Kokok 18x59 mm.

Käytössä 25.11.14 - 27.5.15.

Mietoinen 1.1.15 - Turun sensuuri - Mynämäki

Leima n:o 3, yleinen sensuurileima. Halk. 33 mm. Käytössä 8.6.15 - -9.16.

Turun sensuuri - Åbo 5.7.15 - Pargas 6.7.15.

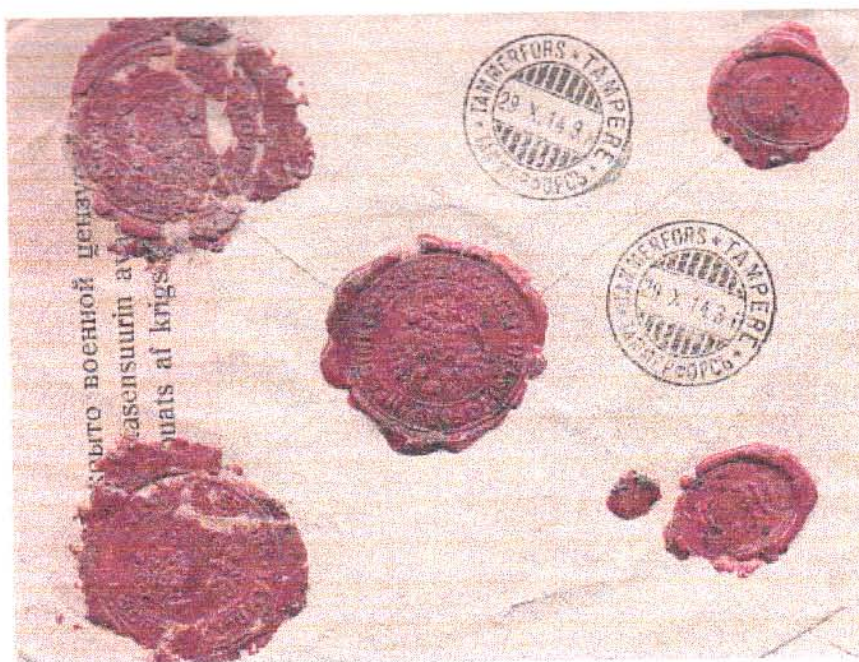
TAMPERE

Vakuutettu kirje Helsingistä Tampereelle, avattu sensuurissa. Leimasimella: "Sisältää vain seteleitä". Nimi W. Sjöstedt ei ole sensorien luettelossa, luultavasti postivirkamies.

Liuska A tyyppi III, keltainen paperi. Käytössä 14.10.14 - 28.10.14. Liuska sinetöity edestä ja takaa Tampereen postin sineteillä.

Helsingfors 28.10.14 - Tampereen sens. 29.10.14 - Tammerfors 29.10.14.

Takana keskellä Helsingin postin sinetti ja liuskalla Tampereen postin sinetit. Postimaksut. Kirje 25 p. Kirjaus. 25 p. Vakuutus 20 p. Lakasta 5 p. Yhteensä 75 penniä.

KUOPIO

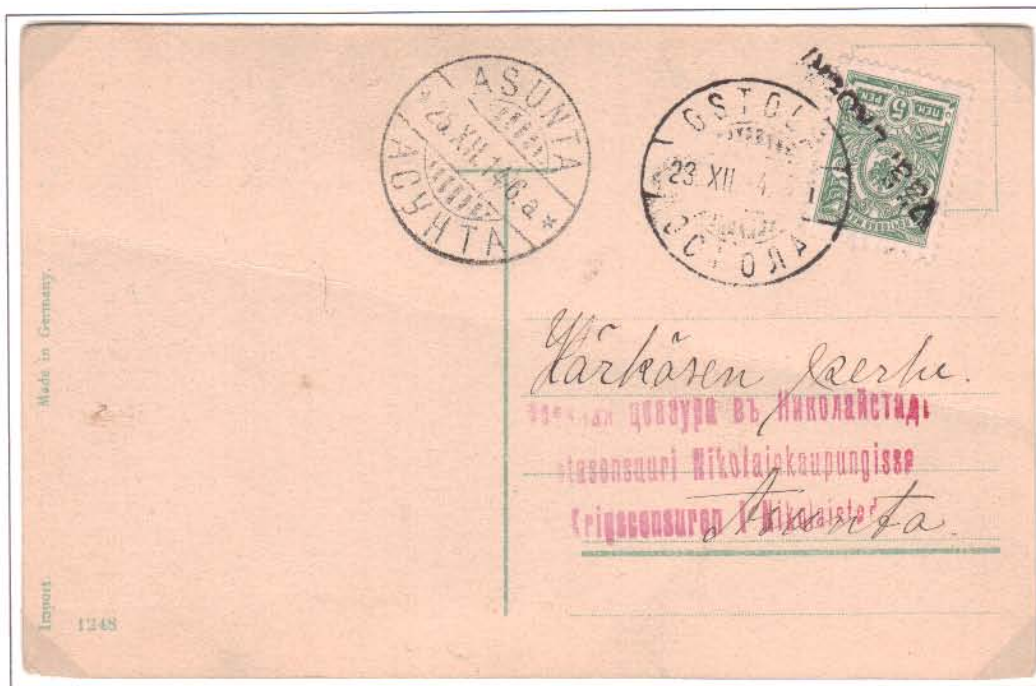

Leima n:o 1, yleinen sensuurileima. Koko 19x38 mm. Käytössä 22.10.14 - 6.8.15.
Nyslott 20.12.14 - Kuopion sensuuri - Karttula 2-12.14.

Leima n:o 3, yleinen sensuurileima. Koko 15x21 mm. Käytössä 26.3.15- -3.16.
Abo 4.11.15 - Kuopio 5.11.15 - Karttula 5.11.15.

VAASA

Leima n:o 2 violetti, yleinen sensuurileima. Koko 20x55 mm.

Käytössä 2.11.14-20.3.15.

Vääräkoski pp - Ostola 23.12.14 - Vaasan sensuuri - Asunta 25.12.14.

Leima n:o 2 punainen, yleinen sensuurileima. Käytössä 28.4.15-6.1.16.

Sairala 25.12.14 - Vaasan sensuuri - Seinäjoki.

OULU

Leima n:o 1/leimasin 6, yleinen sensuurileima. Sotasensuuri sanan i. puuttuu.
Koko 10x36 mm. Käytössä 15.10.14-16.10.14.
Helsingfors 9.11.14 - Sotasensuuri 11/XI - Raahе 12.11.14.

Leima n:o 3/leimasin 1, yleinen sensuurileima. Koko 23x48 mm.
Käytössä 1.2.15-24.3.15.
Borgå 15.2.15 - Oulu - Kemi 17.2.15.

RAUMA

Leima n:o 2, yleinen sensuurileima. Koko 19x35 mm. Käytössä 8.12.14 -11.5.16.
Raumo 31.1.15 - sensuuri - Ekenäs 1.2.15.

Leima n:o 3 violetti, yleinen sensuurileima. Käytössä 4.6.15 -28.3.16.
Kaivanto 30.12.15 – Rauma 30.12.15 - sensuuri.

PORI

Leima n:o 1, yleinen sensuurileima. Koko 19x35 mm. Käytössä 28.9.14-13.11.15.
Tampere 14.11.14 - Björneborg 15.11.14.

Leima n:o 2/leimasin 2, sensorin h-koht. leima. Halk. 37 mm. Käytössä 28.4.15-6.1.16.
Tammerfors 18.10.15 - Björneborg 19.5.15.